

בשבילי הפרשה

ישיבת מיר ירושלים

גיליון שבועי לתלמידי, בוגרי וידידי ישיבת מיר

פרשת קרח, תשפ"ו

זמני כניסת השבת

Baltimore, MD - 8:18	Minneapolis, MN - 8:44
Brooklyn, NY - 8:11	Miami, FL - 7:56
Chicago, IL - 8:08	Monsey, NY - 8:13
Houston, Texas - 8:06	Montreal, Quebec - 8:28
Johannesburg, S. Africa - 5:05	Passaic, NJ - 8:13
Lakewood/Deal, NJ - 8:10	Toronto, Ontario - 8:44
London, UK - 9:05	Yerushalayim - 7:11
Los Angeles, CA - 7:49	Zurich, Switzerland - 9:07

בשבילי הלכה

ע"י הרב הגאון מאיר צבי שפיצר שליט"א
הערות בעניני הלכה. הלכה למעשה יש לשאול לרב

ציצית בלילה

ולא תשארו עליו חטא בהרימכם את חלבו ממנו, ע'
תמורה ה' מכאן דאסור להפריש מן הרעה על היפה.
וע' רע"א קדושי מ"ו ע"ב אם הפריש מן הרע על היפה,
ישאל על ההפרשה ועי"ז לא עבר על איסור.

והנה ע' שו"ת ח"ס יו"ד ש"כ כששואל אין לחוש שבירך
פעם ראשון ונמצא ברכה לבטלה, כי תקנת חכמים על
הרוצה להפריש ואפילו אם בסוף נפקר ההפרשה.
(ומעין זה ע' תענית י"ב בתוס' בשם בה"ג דאין אומר
ענו בשחרית שמא לא יתענה ובתוס' סברי דאפ"ה
לא הוי לבטלה כי היה דעתו להתענות).

וכתב הח"ס שם שמברך בהפרשה שניה וכ"כ בספר
החיים מרש"ק סי' ת"ר, אבל ברש"ש נדרים נ"ט כתב
דאינו מברך בהפרשה שניה, וכ"כ ציץ הקודש סי' כ'
בשם הלכות קטנות סי' מ"ח. וכבר תמה באמרי יושר
ח"ב מ"ז על הרש"ש הנ"ל.

והנה ידוע בשם הקה"י אם הפריש בלי ברכה ישאל על
ההפרשה ויחזור ויפריש עם ברכה ומתקן בזה החטא
שהפריש בלי ברכה, ואמרו ערום לא יפריש כי אסור
לבטל הברכה. וע' מנח"י ח"ט קי"ח בשמו. אך ע' זכר
טוב מהגאון ר' דוב לנדא שליט"א ט"י ג' שהקשה דאה"ג
יוכל לברך, אבל אין בזה תיקון על מה שהפריש בלי
ברכה כי לפי ח"ס עדיין עשה עבירה במה שלא בירך
אפילו אם עוקר ההפרשה.

הערות ותגובות בלשה"ק או באנגלית יתקבלו ברצון במייל
bishvileihalacha@themir.org

מחלוקת שהיא לשם לשם שמים סופה להתקיים

סיפר מרן ראש הישיבה הגאון הרב נתן צבי
פינקל זצלה"ה:

זכרני ממה שסיפר לי מרן ראש הישיבה הגאון
הרב אליעזר יהודה פינקל זצלה"ה, כי כאשר
היה בחור צעיר בישיבת טעלוניגש אחד מבני
הישיבה אל ראש הישיבה הגאון הרב אליעזר
גורדון זצלה"ה להקשות לו קושיא לאחר
מסירת השיעור, ומתוך משא ומתן בריתחא
דאורייתא תפס הג"ר אליעזר בחולצתו והלם
את ראשו בכותלי בית המדרש! אכן, 'נעשו
אויבים זה את זה'...

וכד הוינא טליא, בהיותי אברך מיד לאחר
הנישואין, זכיתי להימנות בין בני חבורה של
אברכים צעירים, אשר ברבות השנים גדלו
וזכו כולם בס"ד להיות למרביצי תורה. וזכרני
כי בעת לימודינו הגענו לא פעם לידי 'ריתחא
דאורייתא' מופלאה כל כך, עד שנעשינו
'כאויבים זה לזה', והיתה אז הרגשה כי אילו
היתה מונחת שם סכין על השולחן, היינו
באים לידי סכנה גדולה...

אכן כבר מצינו בירושלמי (שבת פ"א, ה"ט)
שאף במחלוקת של בית שמאי ובית הלל
רצו לדקור זה לזה בחרב, ונעשו אויבים
כפשוטו, אמנם כיון שהיתה זו מחלוקת
לשם שמים, ממילא אף נתקיימו בהם דברי

ויקהלו על משה ועל אהרן ויאמרו אליהם רב לכם כי כל העדה כולם קדושים ובתוכם ה' ומדוע תנשאו על קהל ה' (טז, ג)

במשנה: איזו היא מחלוקת שהיא לשם שמים, זו מחלוקת הלל ושמואי. ושאינה לשם שמים, זו
מחלוקת קרח וכל עדתו (אבות פ"ה מ"ז).

עליו לדעת כי קרח ועדתו לא היו סתם אנשים פשוטים מן השוק, קרח הלא היה מטועני הארון
וזכה לרוח הקודש, ומאתים וחמישים ראשי סנהדראות שנעמדו עמו היו "נשיאי עדה קריאי
מועד אנשי שם", כפי שמעיד הכתוב עליהם (פסוק י"ד), הרבה כוונות טובות היו מעורבות
במחלוקתם, ובכל אופן משמיעים חז"ל ואומרים איזו היא מחלוקת שאינה לשם שמים, זו
מחלוקת קרח וכל עדתו.

ביאר בזה מרן המשגיח הגאון הרב חיים זאב פינקל זצלה"ה: המשנה רצתה להראות עד היכן
הדברים מגיעים, לקבוע מהו הגבול שממנו והלאה אין המחלוקת לשם שמים. לשם כך היה
עליה להביא דוגמא למחלוקת אשר היא קרובה ביותר ל"שם שמים" - ובכל זאת עדיין איננה
לשם שמים, על מנת להדגיש את הגבול הדק העובר ביניהן. אם המשנה נקטה בדוגמא של
מחלוקת קרח ועדתו, הרי שזו הדוגמא הקיצונית ביותר, זוהי המחלוקת שהמרחק בינה לבין
מחלוקת לשם שמים הוא המועט ביותר.

הגאון הרב אביגדר נבנצל שליט"א
התנו של מרן המשגיח הגר"ח פינקל זצלה"ה

דברי הימים

דברי הנותנו

סכנת הנגיעה בפרשת המרגלים ועדת קרח

תארו לעצמכם כשמביאים ענבים כאלו גדולים, ענב אחד שמספיק למשפחה שלמה, אין לשער, וכן הרימון והתאנה כל אחד יכל לסחוב רק פרי אחד, תארו לעצמכם אלו גרעינים גדולים היה לרימון היה אפשר לעשות כמה כוסות של מיץ רימונים, וכן התאנה זה לא התאנה שיש לנו עכשיו בגלות שמלאים בתולעים, אלא תאנה מלאה דבש, (עיין כתובות קיא ב סוף העמוד, וברש"י פר' קדש לי בפר' בא), ורק מלראות פירות כאלו זה מעורר רגש והרגשה של שפע גדול.

שכל עצמם להוציא דיבה נתכוונו

רש"י מביא את הגמ' בסוטה: יהושע וכלב לא נטלו כלום, לפי שכל עצמם להוציא דיבה נתכוונו, באו ונתכוונו מה שייך הוצאת דיבה על פירות אלו מלאות שפע וטוב שנתן הבורא ית' ופירש רש"י כשם שפירה משונה כך עמה משונה, מבהיל מאוד סמוי עינים שנגרם מנגיעה שפירות היפות והטובות שבעולם השתמשו בהן המרגלים להוצאת דיבה. נורא.

ויוציאו דיבת הארץ אשר תרו אתה אל בני ישראל לאמר הארץ אשר עברנו בה לתור אתה ארץ אכלת יושביה הוא וכל העם אשר ראינו בתוכה אנשי מדות (יג לב). וכתב רש"י בכל מקום שעברנו מצאנום קוברי מתים. והקב"ה עשה לטובה כדי לטרדם באבלם ולא יתנו לב לאלו. ודבר זה הוא פחד למתכוונו, הרי הקב"ה אמר אני אמרתי שהיא טובה ואם אתה רוצה לשלוח מרגלים, שלח לך, ובכ"ז אחרי שמושה רבנו החליט כן לשלוח, הקב"ה עשה שהם יוכלו להסתובב והעסיק את יושבי הארץ עם לוויית, ומה הם אמרו, שזה ארץ אוכלת יושביה.

מזן הסטייפלער בספרו הנחמד ברכת פרץ מבאר את הענין הזה, כי הרי לכאורה אפשר להעיר מניין להם לדעת שהקב"ה כך סובב למענם, אולי זה באמת ארץ אוכלת יושביה, ומבאר, שהרי כתוב בגמ' בכתובות (סב א): ה"מ מילתא חדתי אבל הא דשנן בה לא דאמרי אינשי דמלפי תכלי לא בהתה. ופירש רש"י: אשה הלימודת לשכל בניה לקוברם אינה תמיהא ומפחדת במות א' מהם שכבר לימודת. והנה אם זה היה מצב של קבורת מתים כל הזמן אז הם לא היו כ"כ טרודים בהלוויות, והמרגלים בדרגתם העצומה היו צריכים להבין שאם יושבי הארץ טרודים בהלוויות וודאי שזה יוצא מן הכלל, ואין זה מעשים שבכל יום, וזה התביעה עליהם, ואנו רואים שוב את כח הנגיעה שהופך דבר טוב לרע.

ולכל אורך הדרך אנו רואים שהמכשול היה נגיעה, גם בפרשת שלח וכן בפרשת קרח, בגמ' בב"ב כתוב שעד היום הזה קרח נמצא בגיהנום בעקבות הנגיעה שהייתה לו, וצריך לדעת מה הייתה הסיבה של קרח ובאיזה אופן הוא פעל, וכתב רש"י בתחילת פרשת קרח: ומה ראה קרח לחלוק עם משה נתקנא על נשיאותו של אליצפן וכו', וקרח שפיקח היה מה ראה לשתות זו, הוא היה צדיק, נושא הארון, אבל הוא נתקנא,

עליו להתבונן בביאור הפשט בפרשת המרגלים, מי יאמר זיכתי ליבי, מצד אחד צריך רחמי שמים שלא ניכשל, כתוב בפסוק כולם אנשים ומבאר רש"י: כל אנשים שבמקרא לשון חשיבות, ואותה שעה כשרים היו. הם היו ראשי ישראל, שרי חמישים (עיין בעה"ט), הם היו אנשים גדולים, ומלבד מה שהדור היה דור דעה ולכולם היה מושגים גדולים כי הרי הם היו ביציא"מ ובמעמד הר סיני, הרי למרגלים היה תפקיד של מנהיגים, ואותם מנהיגים נפלו כ"כ למטה עד שנענשו שאין להם חלק לעוה"ב, כזה חורבן גדול.

וצריך להתבונן מה היה פה, והאריכו בזה הספרים, אבל אנחנו נדבר קצת מה שנוגע אלינו, מה אנחנו צריכים לעשות במצבנו, שחלילה לא נפול ושלא ניכשל, ושנוכח לעשות ולקיים מה שהקב"ה רוצה באמת.

והנה רש"י כתב על הפסוק שלח לך: שלח לך - לדעתך, אני איני מצוה לך, אם תרצה שלח, לפי שבאו ישראל ואמרו נשלחה אנשים לפנינו כמה שנאמר וחקרבונו אלי כולכם וגו' ומשה נמלך בשכינה, אמר, אני אמרתי להם שהיא טובה, שנאמר אעלה אתכם מעני מצרים וגו' חיהם שאני נותן להם מקום לטעות בדברי המרגלים, למען לא יירשוה. וודאי יש כאן דקויות אבל נלמד מפה את מה שנוגע אלינו.

צריך לדעת שאם לא היה ההרהורי דברים לגבי ארץ ישראל, היינו נכנסים מיד לארץ והיה תיקון השלם עוד קודם, ולא היינו צריכים את כל הגלויות, אנחנו יודעים שכל התשעה באב זה מאותו לילה שכתוב ויבכו העם כלילה ההוא, האלוקים עשה את האדם ישר והמה ביקשו חשבונות רבים.

והאריכו בזה המפרשים שהחשש של המרגלים היה מכך שלא יהיה להם את המעמד של שרי חמישים בארץ ישראל, וודאי שלא הכוונה למושגים הקטנים שלא תהיה להם משרה וכד', אלא, למנהיג יש כוחות ומעלות יותר משאר העם, ואת המעלות האלו שהם תועלת רוחנית הם פחדו שלא יהיה להם, והיות שהייתה להם נגיעה מאיזה סיבה שהיא שלא יהיה להם טוב להיכנס לא"י, ונגיעה היא בפנימיות האדם, זה מה שגרם לכל הדברים הגרועים הללו, הכח של הנגיעה זה פחד, האדם נהיה מונהג ע"י הנגיעה שלו, ולמעשה אדם הוא כולו נגיעות וע"ז צריך לעבוד שהנגיעה לא תוביל את האדם.

אנו רואים דבר נורא, כתוב בפסוק: ויבאו עד נחל אשכול ויכרתו משם זמורה ואשכול ענבים אחד וישארו במוט בשנים ומן הרמנים ומן התאנים. (יג כג). מה הם הביאו, זמורה ואשכול ענבים אחד, אשכול ענבים שאנחנו מכירים אפשר לקחת כמה אשכולות ביד אחת, אבל האשכול שלהם היה עם ענבים כ"כ גדולים שהיו צריכים שמונה אנשים גדולים שיוכלו לקחתו.

הכלל, ואין זה מעשים שבכל יום, וזה התביעה עליהם, ואנו רואים שוב את כח הנגיעה שהופך דבר טוב לרע.

ולכל אורך הדרך אנו רואים שהמכשול היה נגיעה, גם בפרשת שלח וכן בפרשת קרח, בגמ' בב"ב כתוב שעד היום הזה קרח נמצא בגיהנום בעקבות הנגיעה שהייתה לו, וצריך לדעת מה הייתה הסיבה של קרח ובאיזה אופן הוא פעל, וכתב רש"י בתחילת פרשת קרח: ומה ראה קרח לחלוק עם משה נתקנא על נשיאותו של אליצפן וכו', וקרח שפיקח היה מה ראה לשטות זו, הוא היה צדיק, נושא הארון, אבל הוא נתקנא, היה לו קנאה, כלומר המוביל היה קנאה, וקנאה הכוונה שהוא רצה גם את הכבוד של הנשיאות וודאי בכוונות גדולות, וקנא במשה שהיה מלך, ובאהרן שהיה כה"ג, ורצה להיות נשיא, הפסוק אומר ובני קהת עמרם ויצהר חברון ועוזיאל, עמרם הגדול, יצהר השני, חברון השלישי ועוזיאל הרביעי, ומי נהיה נשיא אליצפן בן עוזיאל ע"פ הדיבור, וקרח היה בן של יצהר, וזה מגיע לו, ויסוד הדברים היה נתקנא.

והנה אם קרח היה מגיע ומתחיל לטעון שהוא צריך להיות הנשיא מפני שטעמים אלו ואחרים היו אומרים לו חבריו לך למשה וטען לו את טענותיך, (ולמעשה זה מה שטענה אשת און בן פלת מה עליך להתערב הרי אתה מילא לא תהיה נשיא וכו' הצילה לו את שתי העולמות), וקרח לא עשה כך אלא הגיע עם שאלות, טלית שכולה תכלת חייבת בציצית או פטורה, בית מלא ספרים חייב מזוזה או פטור, ועל ידי הליצנות הזאת הוא הצליח לצרף אליו את עדתו, ולא שהיה קשה לו הנידונים על ציצית ומזוזה אלא הנגיעה שהייתה לו הביאה אותו לשאלות אלו.

ואולי אפשר להוסיף חידוש, הרי קרח הלך והלביש את כל המאיתיים וחמישיים טליתות שכולן תכלת, והנה מובא בחז"ל: ת"ר חלזון זהו גופו דומה לים וברייטו דומה לדג ועולה אחד לשבעים שנה ובדמו צובעין תכלת לפיכך דמיו יקרים (מנחות מד א). אנו רואים שהתכלת היא דבר יקר מאוד, ואם זהו המחיר של ציצית הרי ק"ו לקחת מאיתים וחמישיים טליתות שכולם יהיו מתכלת וודאי שזה הון רב, ואפילו קרח שעשיר גדול היה ועליו נאמר, עושר שמור לבעליו לרעתו, בכל זאת מדובר על הון עתק ובשביל מה הוצרך לזה, הרי את אותו הנידון היה יכול להציע בפני עדתו ולשאול את משה האם חייבים ציצית או לא.

ויתכן לומר בכמה דרכים, אבל אולי הפשט הוא שקרח רצה להלבישם ולבוא למשה רבנו בדווקא, ואז משה רבנו יגיד להם שהטלית חייבת, וזאת אומרת שכולנו הולכים בלי ציצית ואז הם יהיו לא בסדר, ועל ידי זה הם כבר יהיו במצב של נגיעה וכך יצטרפו לקרח.

איני מקפיד אלא בשביל כולכם

על הפסוק ויקהל עליהם קרח, כתב רש"י: בדברי ליצנות, כל הלילה ההוא הלך אצל השבטים ופתה אותם, כסבורין אתם שעלי לבדי

אני מקפיד, איני מקפיד אלא בשביל כולכם, אלו באין ונוטלין כל הגדולות, לו המלכות ולאחיו הכהונה, עד שנתפתו כולם. והנה בטענה של קרח הוא אומר להם, איני מקפיד אלא בשביל כולכם, ולכאורה מה הוא היה יכול לתת להם, הרי מעולם הם לא היו מקבלים איזה דרגה ובמה הוא דואג להם, אלא הפשט הוא שכח הנגיעה היא כ"כ קשה שהביאו לעשות ליצנות ועי"ז לגרום שכולם התפתו וכמש"כ רש"י ע"י ליצנות, ואז כבר לא חושבים על אמיתות הענין כלל.

(אני מרגיש תמיד כשמגיעים לפרשות הללו הרגשה קשה, הרי פרשת המרגלים וקרח אלו פרשות קשות, הם היו אנשים כ"כ גדולים ונפלו, שמעתי מצדיקים שקרח היה צריך להיות לוי גדול, כמו שיש כהן גדול, ואת הכל הוא הפסיד, ואח"כ פרשת חוקת, חטא משה ואהרן, ואין לנו בזה שום השגה, זה עבודה קשה בשבילנו, ואח"כ כשמגיע פרשת בלק אנו נרגעים, בלעם שיקלל כמה שהוא רוצה, הגם שהוא דיבר נגד הקב"ה אבל זה יותר קל על הנשמה, ופרשות אלו הם מאוד קשות וזה פחד ואימה אבל אנחנו צריכים ללמוד לעצמנו).

ולמעשה צריך לדעת, אני לא רוצה לדמות אבל הסטייפלער כבר מביא שכל ההשפעות הפוליטיות הם גם נובעות מנגיעות, אני רק רוצה להסביר מה זה מפלגה, אנחנו לא צריכים להיות שקועים בזה חלילה רק לדעת איך זה נראה איך הם משכנעים את האנשים, הם אומרים שכל האנשים סובלים מאותו ראש מפלגה שהוא מחריב את המדינה, אין כלכלה ואין ביטחון, תבואו אצלנו שיש את כל היושר ואת כל הטוב, ולמחרת הטלפונים כבר לא עונים אין עם מי לדבר, (אחד פעם אמר הבטחתי אבל לא הבטחתי לקיים, כך אמר מיששו), וכל זה גם נובע מנגיעה, הוא משכנע אנשים ואומר להם תראו איזה טוב יהיה אצלנו, והוא מראה כמה שהשני עשה את כל החורבנות, אסור לדמות את האנשים הקטנים של היום למרגלים ולקרח, אבל רק בשביל להבין את המשל שאדם גדול יכול ליפול ולשכנע את כל הסביבה שלו.

זה מה שנגיעה עושה לכן אדם מביאה אותו לחורבנות.

מה ביאתן בעצה רעה אף הליכתן בעצה רעה

והנה יש לבאר מדוע בכלל משה רבנו שלח את המרגלים הרי הקב"ה אמר שהיא ארץ טובה ומה הטעם במרגלים, וביותר שמשה עצמו אמר ויטב בעיני הדבר, וכתב רש"י בדברים: וייטב בעיני הדבר. בעיני ולא בעיני המקום, ואם בעיני משה היה טוב למה אמרה בתוכחות, משל לאדם שאומר לחברו מכור לי חמורך זה, אמר לו הן, נותנו אתה לי לניסיון, אמר לו הן, בהרים וגבעות, אמר לו הן, כיון שראה שאין מעכבו כלום, אמר הלוקח בלבו, בטוח הוא זה שלא אמצא בו מום, מיד אמר לו טול מעותיך ואיני מנסהו מעתה, אף אני הודיתי לדבריכם, שמא תחזרו בכם כשתראו איני מעכב, ואתם לא חזרתם בכם. (א כג). מסביר רש"י, משה רבנו

שהיה שם תפילה, וזה דבר ראשון שצריך לעשות, להתפלל.

ויש להתבונן מדוע משה רבנו לא ביקש עבור כל המרגלים, והנה בתרגום יונתן מוסיף לכאורה שתי מילים שיסבירו לנו: וכדי חמא משה ענוותנותיה קרא משה להושע בר נון יהושע. אחר שמשה רבנו ראה את הענווה של יהושע הוא התפלל עליו, כלומר יש לו על מה שתחול התפילה, כל המלחמה מגיעה ע"י גאוה שהרי גאוה ונגיעה היא דבר אחד, ומי יאמר זיכיתי ליכי אבל אנחנו רוצים להיות טובים.

שמעתי פעם מרבי אליעזר פלצינסקי זצ"ל שהיה אצל מרן החזו"א זצ"ל והחזו"א בירר על ת"ח פלוני אם הוא יוכל להנהיג קהילה מסוימת, ורבי אליעזר אמר לחזו"א שאחד אמר לו שהוא אדם מאוד חשוב אבל אם יש לו איזה נגיעה קטנה הוא כבר נאבד, והחזו"א נעמד ואמר אם הייתה אומר לי שהוא נכשל בחטא אפילו חטא נורא אפשר לחזור בתשובה, אבל אם הענין הוא נגיעה, תגיד לי בכל העשרים וארבע שעות מתי אין לכן אדם נגיעה, ואיך הוא יוכל להנהיג קהילה אם הוא נכשל בנגיעה, הוא הרי לא ראוי לזה.

ולמעשה אדם שיודע שהיצר הרע עומד עליו, והוא יודע שהוא במלחמה ומבקש מרבש"ע הוריני ה' דרך, תעזור לי, והוא לומד את התורה הק' באמת הרי עדות ה' נאמנה מחכימת פתי, התורה מחכימה, אז הבא להיטהר מסייעים אותו אם הקב"ה יראה שהוא רוצה באמת אז כבר הקב"ה ידאג לו, ודבר ראשון להתפלל הרבה שלא להיכשל ושהלב ייכנע להקב"ה, ומי שנכנע הקב"ה לא נותן לו להיכשל, ואז הוא ידע ללכת בדרך טובים ואשריו ואשרי חלקו.

ועוד עצה, אם אדם מרגיש שהוא נכשל הוא יכול להיות מודה על האמת, מרן הסבא מסלבודקא זצ"ל היה אומר לבחורים שהוא מוכן כל רגע שמיישהו יראה לו שהנהגה שלו לא נכונה ומיד הוא ישנה את ההנהגה שלו, וזה היה בהנהגה שהסבא הרי כ"כ הצליח בה, הוא היה המחנך הכי גדול בדורות האחרונים, והוא אמר שבדקה אחת הוא יכול לשנות מן הקצה אל הקצה, (אני רוצה לומר לכם שההצלחה הגדולה היא שנדע איך לחנך, אסור לחנך לפי הרגשות הטבעיים שלנו, אסור שתלמיד יגיד היום אסור להתחיל עם המג"ש כי הוא כועס אבל מחר כן, זאת אומרת שהחינוך בנוי ע"פ המצב רוח של אותו רב, בסלבודקא ההנהגה הייתה מה מתאים קירוב או ריחוק, וזה היה מתוך אהבת נפש, אם הסבא הרגיש שאין לו מספיק אהבה אז היה רק קירוב, והעבודה הזאת עשתה שהוא מעולם לא הפסיד תמיד הוא הרוויח).

זו היא עבודתנו, וזו היא תקוותנו והבא לטהר מסייעים אותו, הקב"ה יטהר ליבנו לעובדו באמת, ושנלך בדרך נכונה ושתמיד נעשה נח"ר להקב"ה.

שיחה שנמסרה בהיכל הישיבה הק' (תורגם מאידיש כפי הבנת הכותב)

אמר להם עלו זה בנגב וראיתם את הארץ, לכו תראו והוא היה בטוח שהם יגידו טוב כבר לא צריך, אבל הם התעקשו לראות, והטענה הייתה שהם היו צריכים להאמין שהיא ארץ טובה.

הרמב"ן לומד בפרשה שיש שני סוגי מרגלים, יש מרגלים שבדקים אם המקום טוב או לא מבחינה גשמית, ויש מרגלים שבאים לראות כיצד להילחם ביושבי הארץ, הם מתכננים את המלחמה בשעה שיבואו לכבוש את הארץ, ומשה רבנו אמר להם עלו זה בנגב וראיתם את ההר, והחזק הוא הרפה ומה הארץ, וכו' למשה רבנו לא היה חלילה שאלות על ארץ ישראל אלא הוא אומר למרגלים תראו איך להתכונן למלחמה, והסיבה שצריך להתכונן למלחמה היא כדי לא להסתמך רק על נס. (יש מהלך של טעלז להסביר מדוע משה רבנו שלח את המרגלים, והוא שמאחר ובנ"י רצו לשלוח מרגלים לתור את הארץ, ממילא כבר היה גם משה רבנו צריך להתנהג איתם במהלך כזה, וזה מהלך מחודש ונלמד כפי פשטות), והאמת שהמרגלים היו יכולים להיות שלוחים טובים, אלמלא מה שקרה כשהם חזרו והתחילו לדבר רעה על הארץ ויושביה.

רש"י מביא על הפסוק וילכו ויבאו אל משה ואל אהרן: מהו וילכו, להקיש הליכתן לביאתן, מה ביאתן בעצה רעה אף הליכתן בעצה רעה. (יג כו). זאת אומרת שבשעה שהם כבר הלכו הם הלכו בעצה רעה, וזה פחד שהרי התורה מעידה עליהם שהם היו אנשים כשרים, ומרן הסטייפלער מסביר שבזמן השליחות הם חשבו על כך שהם בעלי דעה, ומיד נכנס בהם גאוה ובוזה הייתה הנפילה שלהם, ואם היה להם מידת הענווה הם היו מבטלים דעתם לדעת רצון ה"ת וממילא לא היה להם נגיעה, וחלילה אם יש גאוה הנגיעה מתחזקת, והעיניים מתעוורות.

אנן מה תהוי עלן

מובא בגמ' בחגיגה: אשכחיה שמואל לרב יהודה דתלי בעיברא דדשא וקא בכי א"ל שינא מאי קא בכית א"ל מי זוטרא מאי דכתיב בהו ברבנן איה סופר איה שוקל, איה סופר את המגדלים איה סופר שהיו סופרים כל אותיות שבתורה, איה שוקל שהיו שוקלים קלין וחמורין שבתורה, איה סופר את המגדלים שהיו שונים ג' מאות הלכות במגדל הפורח באוויר ואמר רבי אמי תלת מאה בעיי בעו דואג ואחיתופל במגדל הפורח באוויר ותנן ג' מלכים וארבעה הדיוטות אין להם חלק לעולם הבא, אנן מה תהוי עלן. (טו ב). וכשלומודים פרשות אלו אנחנו צריכים לדעת, מה עלינו לעשות שאנחנו כה קטנים, ואנן מה תהוי עלן.

ועצה ראשונה אנחנו כבר מוצאים בפרשה, כשכלב ראה שהוא יכול להיכשל בעצת מרגלים הוא רץ לקברי אבות, אבותי בקשו עלי רחמים, רבש"ע תעזור לי, זה כבר הצלה, וכן יהושע, משה רבנו מברך אותו קה יושיעך מעצת מרגלים, (תעינו בח"ח עה"ת שמבאר מדוע משה רבנו לא בירך גם את כלב), ואנחנו רואים

Flowers, Not Force

Harav Hagaon Yitzchok Caplan Shlita

Parshas Korach discusses the story of Korach va'adaso. The Mishnah describes the dispute as that of Korach va'adaso, not as a machlokes with Moshe Rabbeinu (Avos 5:17; see also Bamidbar 17:5). Moshe Rabbeinu wasn't fighting with them.

What was the final result? The Torah tells us, וַיִּאָבְדוּ מִתּוֹךְ, הַקֶּהֱלִי – Korach and those with him disappeared. The earth miraculously opened its mouth, and they, their families, their possessions, and their tents were all swallowed up. The earth covered them as though they had never existed. The Mishnah (ibid. 5:6), tells us that Hakadosh Baruch Hu created the mouth of the earth during the week of Brias Ha'olam, bein hashmashos just before Shabbos.

What happened to the 250 men who joined Korach's rebellion and brought ketores? The Torah relates that a fire emanated from Hakadosh Baruch Hu and killed them.

When this occurred, Klal Yisrael were up in arms. "אַתֶּם ה' הִמַּתֶּם אֶת עַם ה' – You killed all these people," they accused Moshe and Aharon.

Hakadosh Baruch Hu then brought a mageifah that swiftly killed 14,700 people. Yet even that was not enough to convince Klal Yisrael that Moshe Rabbeinu was right.

Finally, Hakadosh Baruch Hu told Moshe Rabbeinu: I have a way to cause the complaints of Bnei Yisrael to subside. Let each shevet bring a stick, to be placed in the Mishkan, and whichever shevet's stick would sprout flowers, its leader would be shown to be the one I have chosen.

This is hard to understand. How would some sticks, of all things, convince Klal Yisrael? They didn't even see where the sticks were placed; they were not allowed to enter the Mishkan. For all they knew, Moshe Rabbeinu didn't even put them there. Maybe he placed only Aharon's stick there!

The Sforno actually notes that in the end, each shevet came to retrieve their stick – as the passuk states, וַיִּבְאוּ, וַיִּקְחוּ אִישׁ מִטָּהוּ – and each of them examined their stick to verify that it was indeed the one they had originally given to Moshe Rabbeinu. Each shevet had made some sort of identifying mark to ensure that the stick that was returned to them was their own.

The fact that Hakadosh Baruch Hu performed a mind-boggling miracle in which the earth opened its mouth and swallowed Korach and his followers and their possessions, no matter where they were, was not enough to convince them.

The fact that fire descended from Shamayim and consumed the 250 people who brought the ketores was not enough to convince them.

The fact that a mageifah from Hakadosh Baruch Hu killed 14,700 people was not enough to convince them.

But the stick of Shevet Levi that sprouted flowers – that enough to convince them?

SETTLE IT SOFTLY

I think there's a powerful message here.

You can try to convince someone with strength. You can try to persuade them forcefully. If that doesn't work, you can try even more force.

It still won't work.

What's the way to convince someone? How can you cause someone to understand you and accept what you're trying to say?

With flowers.

Take the stick, usually used to show force, and get it to produce flowers. That'll convince them.

True, the other methods seemed far more convincing. But if you really want someone to make shalom with you, if you really want someone to understand you, come to him with flowers. When you approach him with pleasantness, you'll be able to win him over.

This is true with a spouse. It's true with children. It's true with students, neighbors, colleagues, and anyone else.

There are two ways to go about proving your point. You can try to force the other person to see that you're right. Or you can come with flowers, or a cake, and say, "Let's work this out."

According to many Rishonim, the words in this parshah, וְלֹא יִהְיֶה כְּקֹרַח וְכַעֲדֹתוֹ, are actually a distinct lav. A person should not be like Korach.

This means that a person should stay away from machlokes. And the best way to stay away from machlokes — or to restore shalom in the aftermath — is by trying to make up in a pleasant fashion.

A TIME FOR PEACE

In light of the tragic death of a precious girl in Monsey a week or two ago, and the extraordinary strength shown by her father, who has been preserving shalom at all costs and encouraging others to pursue shalom as well, there has been a tremendous hisorerus over the past couple of weeks. Hundreds of people have performed acts of shalom. Some have ended disputes that had lasted for years.

When there is a hisorerus among the tzibbur, when people come together to strengthen their avodas Hashem, there is an added measure of siyata d'Shmaya.

Let's take advantage of that opportunity.

Each of us should spend a minute or two thinking: Is there anyone against whom I bear a grudge? Is there anyone with whom I have a machlokes? Is there a relationship lacking shalom that I have the ability to repair?

Maybe you're right. Maybe you're 100% right. And you've even tried convincing the other person, but it hasn't worked.

Try something else. Try convincing them with flowers.

I heard an amazing story about Rav Nissim Karelitz that illustrates how far a person should go for shalom.

Rav Nissim Karelitz's neighbor in his building in Bnei Brak

approached him and reported that he had just spent 600 shekel to repair a blockage in his sewage pipe, and he believed Rav Nissim Karelitz was responsible. Why? Because Rav Nissim had recently painted, and had poured the leftover paint down the sink, causing the blockage

Rav Nissim Karelitz immediately took out 600 shekel and paid him.

His son, who witnessed the exchange, later asked, "Abba, were you really obligated to pay him?"

"No," Rav Nissim Karelitz replied. "I wasn't obligated to pay, for three separate reasons.

"First, when paint is poured down a drain and mixes with water, it becomes diluted and does not block the pipes. Second, we live on different sides of the building, and my pipes don't run through his section. Even if I had caused a blockage, it wouldn't have affected his pipes. And third, I never painted in the first place."

His son was astonished.

"So why did you pay him?"

Rav Nissim Karelitz answered: "Because it's worth paying a few hundred shekel to live in peace with your neighbors and avoid a fight."

Certainly, if a person is already involved in a dispute, it's worth a few hundred shekel — or perhaps even more — to restore shalom.

There is a hisorerus in Klal Yisrael, so this is an opportune time, when extra siyata d'Shmaya is available.

B'ezras Hashem, we should be zocheh to a true Shabbos Shalom this week and always.

This week's Bishvilei Haparsha is sponsored by:

